

A.1 Στο συγκεκριμένο δοκίμιο γίνεται λόγος για την δημοκρατία και της βασικές αξίες αυτής. Πέρα από τους βασικούς διαδικαστικούς κανόνες, υπάρχουν σημαντικά ιδανικά που προήλθαν μέσα από μακροχρόνια ιδεολογική πάλη. Πρώτος κανόνας είναι αυτός της <<ανοχής>> η έλλειψη της οποίας οδηγεί στον φανατισμό και στην απειλή της ειρήνης. Στη συνέχεια ακολουθεί ο κανόνας της <<μη βίας>>, που σημαίνει ότι κοινωνικές συγκρούσεις και πολιτικές ανατροπές εκτυλίσσονται αναίμακτα. Έπεται το ιδανικό της <<σταδιακής ανανέωσης>> της κοινωνίας μέσα από τη σύγκρουση ιδεών και τη μεταβολή αντιλήψεων και τρόπου ζωής. Τελευταίο έρχεται το ιδανικό της <<αδελφότητας>>, το οποίο καλλιεργεί δημοκρατικό ήθος στους πολίτες και εξασφαλίζει μακροβιότητα στη δημοκρατία. Ωστόσο, βασικές προϋποθέσεις για την αναγνώριση αυτού του ιδανικού αποτελούν αφενός η συνειδητοποίηση της κοινής μοίρας των ανθρώπων και αφετέρου η επικράτηση της σύνεσης και της λογικής στη χάραξη της πορείας της οικουμένης.

B.1 α Σ

β Λ

γ Σ

δ Σ

ε Λ

B.2 Επίκληση στον φιλόσοφο Καρλ Πόπερ: <<Ποτέ μου δεν ξεχνώ...χωρίς αιματοχυσίες>>

1.Ο συντάκτης του κειμένου χρησιμοποιεί τη διδαχή αυτή του Καρλ Πόπερ για να επιβεβαιώσει ότι ιδανικό της δημοκρατίας είναι η <<μη βία>>, εφόσον μονάχα στα πλαίσια ενός δημοκρατικού πολιτεύματος οι πολίτες μπορούν να ανατρέψουν την κυβέρνηση χωρίς αιματοχυσίες

2.Επίκληση στον φιλόσοφο Χέγκελ: <<Στο έργο του... “απέραντο σφαγείο”>>

Σ’ αυτό το σημείο χρησιμοποιείται η επίκληση στην αυθεντία για να τονίσει ο συντάκτης του κειμένου την απόλυτη ανάγκη για το ιδανικό της <<αδελφότητας>>, καθώς η ιστορία έχει να επιδείξει πολλές περιπτώσεις <<συγκρούσεων αδελφοκτόνων>> επομένως, με τα λόγια του Χέγκελ ο συγγραφέας δίνει έμφαση, στο ότι η δημοκρατία δεν επιβιώνει χωρίς το αντίστοιχο ήθος και την ανάλογη συμπεριφορά.

B.3 α.1 <<...δεν ξεχνω τη ρηση/τη νουθεσία του Καρλ Πόπερ...>> το μάθημα

2 <<...γίνονται αντικείμενα εμπαιγμού/ειρωνίας>>

3 <<...εισήγαγαν στην ιστορία τρόπους συνύπαρξης/συμπόρευσης>>

4 <<... αυτός που μας αντιστρατεύεται/αντιπαράκειται

β.1 <<.... Ο Χέγκελ χαρακτήρισε την Ιστορία ως <<απέραντο σφαγείο>>....>>: ποιητική-συνυποδηλωτική/μεταφορική η λειτουργία της γλώσσας. Πρόκειται για μεταφορά-παρομοίωση

Σημασία: <<... ο Χέγκελ χαρακτήρισε την Ιστορία ως έναν τεράστιο χώρο όπου διαδραματίστηκαν/έλαβαν χώρα ολέθριοι πόλεμοι>> ή <<.... ως ένα απέραντο πεδίο μάχης>>

2 <<... η μικρή φλόγα της λογικής που φωτίζει την πορεία μας>>: αναφορική-κυριολεκτική-δηλωτική η λειτουργία της γλώσσας (<<η φλόγα φωτίζει...>>)

Σημασία: <<... η μικρή φλόγα της λογικής που διαμορφώνει και χαράσσει τον δρόμο μας>>
ή <<....που μας καθοδηγεί>>

B.4 α- Χρήση υπαινικτικού λόγου

1. <<Μόνο η δημοκρατία επιτρέπει την διαμόρφωση και την εξάπλωση των ειρηνικών επαναστάσεων , όπως συνέβη τις τελευταίες δεκαετίες με την αλλαγή στις σχέσεις των δύο φίλων , που ίσως να είναι η μεγαλύτερη επανάσταση στην εποχή μας>>

2. <<Η αναγνώριση αυτού του γεγονότος είναι τόσο περισσότερο αναγκαία σήμερα, που καθημερινά συνειδητοποιούμε αυτό το κοινό πεπρωμένο και θα έπρεπε να ενεργήσουμε με συνέπεια όσο υπάρχει ακόμα αυτή η μικρή φλόγα της λογικής που φωτίζει την πορεία μας>>

Προφορικότητα στο ύφος

1. Ρητορικά ερωτήματα 1^{ης} παραγράφου
<<Αφού η δημοκρατία είναι κατά κύριο λόγο, ένα σύνολο διαδικαστικών κανόνων, πώς μπορούμε να έχουμε την απαίτηση να βασιζόμαστε στους <<ενεργούς πολίτες>>;, Για να έχουμε ενεργούς πολίτες δεν χρειάζονται άραγε και ιδανικά;>>
2. Χρήση α' ρηματικού προσώπου
<<Ποτέ μου δεν ξεχνώ την διδαχή του Καρλ Πόπερ...αιματοχυσίες.>>

[3. Χρήση α' πληθυντικού προσώπου
<<Δεν χρειάζονται παραδείγματα, τα έχουμε καθημερινά μπροστά στα μάτια μας>>
3. Χρήση σχημάτων λόγου

<<Στο έργο του Φιλοσοφία της Ιστορίας ο Χέγκελ χαρακτήρισε την Ιστορία ως
<<απέραντο σφαγείο>> >>]

(από τα 4 παραδείγματα διαλέγουμε μόνο τα 2)

β. (η fraternite' της Γαλλικής Επανάστασης)

Η παρένθεση χρησιμοποιείται για διευκρίνιση-επεξήγηση της έννοιας της
<<αδελφότητας>> με παράλληλη παραπομπή-αναδρομή στις βασικές αρχές της
δημοκρατίας όπως αυτές διατυπώθηκαν στα πλαίσια της Γαλλικής Επανάστασης

(εδώ fraternite'=αδελφότητα)

γ. το είδος της σύνταξης είναι ενεργητική

- Μετατροπή σε παθητική

<<.... Η διαμόρφωση και η εξάπλωση ειρηνικών επαναστάσεων επιτρέπονται μόνο από την
δημοκρατία...>>

Γ.1 Άρθρο

Τίτλος: << Δημοκρατία και ενεργοί πολίτες>>

Ζητούμενα:

Α) Ο πολίτης κάνει πράξη την δημοκρατία στην καθημερινότητά του με τις εξής ενέργειες:

-Η ανθρωπιστική παιδεία καλλιεργεί δημοκρατική συνείδηση και ήθος, άρα δημοκρατική συμπεριφορά, δηλαδή αποδοχή της διαφορετικότητας. Καλλιέργεια κριτικής σκέψης , ορθής κοινωνικής και πολιτικής κρίσης.

-Ενεργή συμμετοχή στα κοινά, αποφυγή παθητικότητας, αποστασιοποίησης και ιδιώτευσης

-Καλλιέργεια διαλόγου, απόρριψη φανατισμού, δογματισμού και προκατάληψης.

Πρώτηση συναινετικών διαδικασιών στα πλαίσια των πολιτικο-κοινωνικών θεσμών.

Αποφυγή ακροτήτων και υπερβολών και επιλογή του μέτρου.

-Εγρήγορση για την υπεράσπιση των πολιτικών ελευθεριών και των ατομικών δικαιωμάτων' καταγγελία κρουσμάτων παραβίασης αυτών και παρέμβαση-αν είναι εφικτό-για την παρεμπόδισή τους. Συμπεριλαμβάνεται και η προστασία του περιβάλλοντος, που στην ουσία σημαίνει σεβασμός στον συνάνθρωπο.

-Ορθή κοινωνική συμπεριφορά, συνέπεια στα καθήκοντα και στις υποχρεώσεις:
καλλιέργεια κοινωνικής συνείδησης.

-Σεβασμός στο Σύνταγμα και τους νόμους

-Επιδίωξη της ορθής πληροφόρησης ώστε να αποτρέπεται η χειραγώγηση από οποιαδήποτε μορφή προπαγάνδας.

-Πολιτική συνείδηση/πολιτικοποίηση κι όχι κομματικοποίηση- σεβασμός στο εκλογικό δικαίωμα. (όχι αποχή και απολιτικοποίηση

-Αξιοκρατική επιλογή των εκπροσώπων του

-Προστασία της δημοκρατίας από τους καταχραστές της

-Προώθηση του κοινωνικού συμφέροντος έναντι του ατομικού

Δράσεις με τις οποίες το σχολείο μπορεί να συμβάλλει στην διαμόρφωση ενεργών πολιτών με δημοκρατικό ήθος:

-Η ίδια η διαδικασία της διδασκαλίας: καλλιέργεια ελεύθερου διαλόγου, σεβασμού προς τον μαθητή, ανάπτυξη αυτενέργειας, πρωτοβουλίας και δημιουργικότητας, ελεύθερη έκφραση άποψης, δημιουργική αντιπαράθεση .

-Προώθηση ομαδικών εργασιών στα πλαίσια των διαφόρων μαθημάτων, καθώς και ομαδικών δραστηριοτήτων, όπως θέατρο, χορός, τραγούδι, ζωγραφική, συγγραφή, αθλητισμός, συμμετοχή σε δράσεις προστασίας των ζώων, του περιβάλλοντος.

-Βελτίωση και ενίσχυση του θεσμού των μαθητικών κοινοτήτων, κατανομή του στόχου τους και αποκατάσταση της αξίας τους στη συνείδηση των μαθητών

-Μέσα από τη διδασκαλία συγκεκριμένων μαθημάτων, όπως "Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή", ιστορικοφιλολογικά μαθήματα→μετάδοση δημοκρατικών αξιών(αξιοκρατία, ελευθερία, δικαιοσύνη, υπευθυνότητα)

-Διοργάνωση προβολών, ημερίδων, διαλέξεων, σεμιναρίων σχετικών με αυτό το θέμα, πάντα στα πλαίσια του σχολείου

-Επίλυση διαφορών με τρόπο ειρηνικό και ήρεμο, με διάλογο κι όχι με τη βία ή τον εκφοβισμό μεταξύ των μαθητών, με την καθοδήγηση των εκπαιδευτικών.

-Το κλίμα στο σχολείο κι έτσι όπως αυτό διαμορφώνεται από την συμπεριφορά των εκπαιδευτικών και το πρότυποι που αυτοί προβάλλουν οφείλει να ενθαρρύνει την ελευθερία και τον σεβασμό προς την προσωπικότητα των μαθητών αλλά και την πειθαρχία και τον σεβασμό προς τους δίκαιους κανόνες του σχολείου, καθώς η ελευθερία χωρίς μέτρο καταντά ασυδοσία και αντίκειται στην δημοκρατία.

Τόπος, Χρόνος

Υπογραφή